

The Development Model for Educational Quality Development Under the Office of the Primary Educational Service Area in the North Eastern Area

Payung Thongkam¹ and Suwat Julsuwan²

¹Doctor of Department of Educational Administration and Development, Mahasarakham University, Thailand

²Lecturer in the Department of Educational Administration and Development, Mahasarakham University, Thailand

¹E-mail: payungthongkam2567@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-9568-8701>

²E-mail: suwat.j@msu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-9581-8631>

Received 20/08/2024

Revised 25/08/2024

Accepted 20/09/2024

Abstract

Background and Aims: School Management Model for Educational Quality Development School Management Model for Educational Quality Development under the Office of the Primary Educational Service Area To be used in developing educational quality and promoting teaching and learning management for teachers To be of maximum benefit to students. This research aims to (1) Study the components and indicators of school management for educational quality development. (2) Study the current and desired conditions and the necessary conditions of school management for educational quality development. (3) Design, create and develop a school management model for educational quality development. And (4) Study the results of using school management models for educational quality development. This study studied schools under the Office of the Primary Educational Service Area, Northeastern Region

Methodology : This research is an action research. The informants consisted of 5 experts who were purposively selected, including school principals, deputy principals, department heads, and teachers. The sample consisted of 380 school principals and 380 department heads, totaling 760 people. The research instruments consisted of: the appropriateness assessment form of components and indicators, the assessment form for experts, the questionnaire on current and desired conditions, the interview form for schools with good practices, the appropriateness and feasibility assessment, and the outcome assessment form according to the management model. The statistical methods used were the mean, standard deviation, and the index of importance for data analysis.

Results: The study of the components and indicators of school management for the development of educational quality discovered that there were 8 components and 17 indicators, with the overall appropriateness assessment ranking highest. The study of current and desired conditions, including the need for improvement, revealed that overall current conditions were excellent. The school management model's design, creation, and development revealed that its overall appropriateness, feasibility, and utility were all at the highest levels. The study of the

impact of the management model revealed that: (1) A comparison of knowledge and understanding before and after development revealed that the knowledge score after training was significantly higher than before training at a statistical level of 0.05. And (2) The evaluation of the results based on the school management model for the development of educational quality revealed that the overall level before using this model was moderate.

Conclusion: The study's findings concluded that educational institutions' management models can help to improve education quality. The management model of educational institutions to improve educational quality under the Office of the Primary Education Area resulted in the appointment of school directors, deputy directors, department heads, and teachers. The sample group consisted of administrators who were continuously trained to be ready to carry out activities aimed at improving student quality.

Keywords: Model; Development; Quality of education; Education

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พยุงค์ ทองคำ¹ และ สุวัฒน์ จุลสุวรรณ²

¹นักศึกษาสาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อมีผู้เรียนมากที่สุด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และสภาพความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ออกแบบ สร้าง และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีการวิจัย : การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 5 คนที่ถูกคัดเลือกโดยการเลือกแบบเจาะจง รวมถึงผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา และครู กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 380 คน และหัวหน้าภาควิชา 380 คน รวมทั้งสิ้น 760 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย: แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์สำหรับโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และแบบประเมินผลลัพธ์ตามรูปแบบการจัดการ โดยใช้วิธีทางสถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย: ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า มี 8 องค์ประกอบและ 17 ตัวชี้วัด โดยการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับสูงสุด การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์รวมถึงความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงพบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับสูง การออกแบบ สร้าง และพัฒนารูปแบบการจัดการโรงเรียนพบว่า ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับสูงสุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับสูง และประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับสูงสุด การศึกษาผลกระทบของรูปแบบการจัดการพบว่า: 1. การประเมินความรู้และความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาแสดงให้เห็นว่าคะแนนความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. การประเมินผลลัพธ์ตามรูปแบบการจัดการโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแสดงให้เห็นว่าระดับโดยรวมก่อนการใช้รูปแบบนี้อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปผล : ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ส่งผลให้

ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา และครู กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คำสำคัญ : รูปแบบ; การพัฒนา; คุณภาพการศึกษา; การศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นหนึ่งในรากฐานสำคัญเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมโดยรวมให้ดีขึ้น จึงไม่น่าแปลกที่ทุกองค์การทั้งในระดับโลก ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ต่างเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนเรื่องการศึกษา ในระดับโลก องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหัสวรรษ 2030 (Sustainable Development Goals: SDGs) ข้อที่ 4 ว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษาที่เท่าเทียม และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน (กานต์ธีรา ภูริวิกรัย, 2564 : ออนไลน์) อิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั่วโลก ผ่านกระแสโลกาภิวัตน์ และกระแสการพัฒนาเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการปรับตัวอย่างกว้างขวาง ของทุกองค์กรโดยที่กระแสหลักของโลกดังกล่าว ได้สร้างปรากฏการณ์ในโลกสมัยใหม่เป็นต้น กำเนิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Bawany, 2018) ซึ่งทุกภาคส่วนต้องพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต นอกจากนี้สภาวะวิกฤตที่เกิดจากโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันที่รวดเร็วยิ่งขึ้นส่งผลให้ การดำรงชีวิตเป็นวงจรของความเป็นปกติใหม่ (New Normal) อย่างไม่มีที่สิ้นสุด กล่าวคือ เมื่อวิกฤตการณ์ใดเกิดขึ้น ย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่เดิมให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงนั้น จากความปกติเดิมสู่ความปกติใหม่เสมอ (สุพริศร์ สุวรรณิก, 2564)

การศึกษาไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างมาก ทำให้ระบบการศึกษา ที่ยังมีปัญหาหลายประการแต่เดิม ทั้งมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับจุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร ด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งผลให้การศึกษาไทยประสบปัญหามากยิ่งขึ้น เนื่องจากการซ้ำเติมปัญหาที่มีอยู่แต่เดิม นอกจากนี้จากการสังเคราะห์แนวคิดและการสัมภาษณ์นักการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา พบว่า จากสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้น การศึกษาไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านคุณภาพผู้เรียน การปรับตัวขององค์กรและคุณภาพของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 2)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า จำนวนประชากรในวัยเด็กมีแนวโน้มจะลดลงอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงเรียน ขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน กระจายตามหมู่บ้านจำนวนมาก โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ เกิดจากจำนวนนักเรียนลดลงทำให้มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนลดลง นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐานค่าใช้จ่ายต่อหัวสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พื้นที่ห่างไกล พื้นที่บนภูเขาสูง บนเกาะ ชายขอบของ ประเทศ จึงทำให้การบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพยากลำบากส่งผลให้คุณภาพการจัด การศึกษายังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูไม่ ครบชั้น ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน ในสภาพที่ครูไม่ครบชั้น และนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียน สื่อการเรียน การสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 3) ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ผ่านมาได้ใช้เกณฑ์จำนวนนักเรียนในการ จัดสรรงบประมาณจึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอต่อ การบริหารจัดการศึกษาภายในโรงเรียน 4) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพของการศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังมีบทบาทไม่มากนัก และมีโรงเรียนเพียงส่วนน้อยที่มีความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เชื่อมโยงมาจากจำนวนประชากรวัยเด็กลดลง สภาพสังคม และเศรษฐกิจที่มีความแตกต่างกันมากส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยเฉพาะครอบครัวที่มีรายได้น้อย ขาดความพร้อมในการดูแลเด็กทำให้สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของ ประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น ปัญหาเด็กในช่วงอายุก่อนวัยเรียนที่ไม่ได้เข้าไปอยู่ในระบบการศึกษา ปฐมวัยมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 10 ซึ่งโดยส่วนใหญ่ เป็นเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยส่งผลต่อการอ่านออกเขียนได้ ทักษะการเรียนรู้ และความเสี่ยงต่อการออกจากระบบการศึกษา ก่อนการสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ จึงเป็นอุปสรรคในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างยิ่งต่อเนื่องไปจนถึงการขาดโอกาสทางการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษา (Inequality education) ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มาอย่างต่อเนื่อง แต่กลับพบว่าเด็กยังขาดโอกาสทางการศึกษาที่จะเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพประกอบกับปัจจัยด้านที่ตั้งของโรงเรียน คุณภาพของอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนการจัดการด้านงบประมาณ การขาดแคลนบุคลากร เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเพิ่มของอัตราขาดโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมในขณะเดียวกันการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า ชื่อเสียงส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองซึ่งเป็นส่วนน้อยของสถานศึกษาทั้งหมด ไม่ได้กระจายไปสังคมชนบท ในโรงเรียนแข่งขันสูง จึงเกิดภาวะนักเรียนเกินอัตราต่อห้องเรียนโรงเรียน เกิดความแออัดคับแคบของโรงเรียน โรงเรียนมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ ในทางกลับกันสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มี ทั้งประเทศอย่างทั่วถึง ส่งผลให้เกิดอัตราการแข่งขันสูงของโรงเรียนในจังหวัดส่วนหนึ่งอาจเกิด จากความไม่มั่นใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชนบทใกล้บ้าน ซึ่งอาจพิจารณา จากสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความไม่เท่าเทียมกันของมาตรฐานของสถานศึกษา ทำให้เด็กต้องการเรียนโรงเรียนที่มีคุณภาพมากกว่า จึงเกิดความเหลื่อมล้ำอย่างเห็นได้ชัดในสังคมเมืองและในชนบทกลับมีนักเรียนเข้าเรียนน้อยและส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อย ไม่สามารถ ส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนแข่งขันสูงได้ ถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ไปสู่จังหวัดหากแต่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษายังคงอยู่และมีแนวโน้มสูงขึ้นตามสภาพของเศรษฐกิจของพื้นที่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2562 หมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการ

จัดการและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องสร้างองค์กรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการความรู้ พัฒนาความรู้ พัฒนาความคิด และพัฒนาศักยภาพ การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อประโยชน์และบุคลากรในโรงเรียนที่จะได้เรียนรู้จากกระบวนการบริหารของผู้บริหาร และความรู้ความสามารถที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูที่มีคุณภาพ อันหมายถึง ผลจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่โรงเรียนคุณภาพ ซึ่งนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญในการเป็นกลไกให้เกิดการพัฒนาการศึกษา ให้มีคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ เกิดความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาเท่าเทียมกัน และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่งผลต่อการพัฒนาด้านการศึกษาของประเทศต่อไปในอนาคต

เมื่อพิจารณาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแล้ว พบว่า ในปัจจุบันโรงเรียนยังไม่สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการบริหารโรงเรียน อันเกิดจากการปฏิรูปการศึกษาที่จะพยายามยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งผลจากการดำเนินงานในปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวได้รับความสำเร็จในระดับหนึ่งเป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความล่าช้าอยู่ รวมทั้งผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาในหลายด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน และด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา

จากสภาพดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาที่กำหนด โดยเฉพาะการใช้องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ในการบริหารงานที่ส่งผลถึงความสำเร็จของความสำเร็จของความสำเร็จและคุณภาพของสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ สอดคล้องกับ เซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanni, 1998 : 76) ได้ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและคุณภาพสำคัญที่ไปสู่การเป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพนั้น คือ คุณภาพของการบริหารโรงเรียน ส่วนบาสเก็ตต์และมิคโลส (Basketts and Miklos, 1992) ได้ให้ความเห็นว่า บทบาทการบริหารโรงเรียนมีผลต่อการสร้างคุณภาพของโรงเรียน และออสติน และเรโนลด์ (Austin and Reynolds, 1990 : 151-153) ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารของโรงเรียนครูใหญ่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความสำเร็จและประสิทธิผลของโรงเรียน

จากแนวคิดของนักการศึกษาและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวในข้างต้น จะเห็นว่าโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จเป็น “โรงเรียนคุณภาพ” เป็นผลมาจากองค์ประกอบที่ไปสู่ความเป็นเลิศนั้น มีความสำคัญยิ่งต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้างมาเป็นแนวคิดในการพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประสบความสำเร็จในการบริหาร จนทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป โดยอาศัยหลักการ แนวคิด และทฤษฎี เป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการ มีความพร้อมที่จะรับ และเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทุก ๆ สถานการณ์ และมีศักยภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และสภาพความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อออกแบบ สร้าง และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การทบทวนวรรณกรรม

บุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิดความสามารถและ ความเป็นคนดีที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับ ครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการ ดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดหาอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคลากรมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า การกิจทางการบริหาร การศึกษา หรืองานบริหารการศึกษา

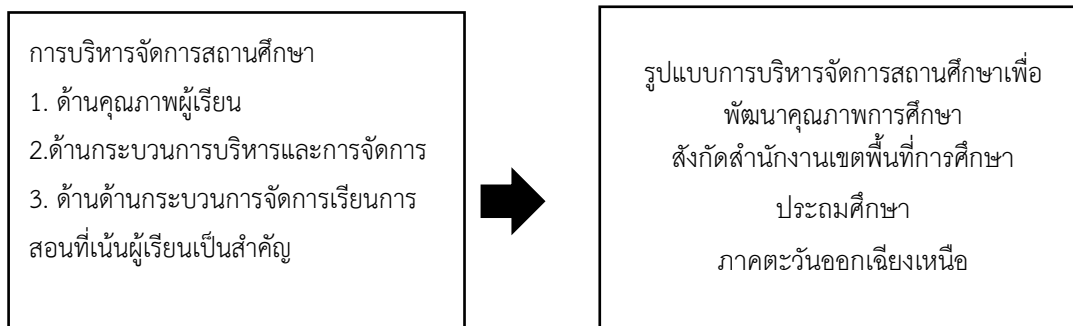
วิโรจน์ สารรัตน์ (2542) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) และประสิทธิผล (Effective) โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร (Administrative functions) ซึ่งหน้าที่ทางการบริหารนี้นักทฤษฎี จำแนกแตกต่างกัน

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรม ต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของ สังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

วินุลาศ เจริญชัย (2562) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม บุคคลที่ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ พัฒนาตรงตามเป้าหมายการจัดการศึกษา ใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ

อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เริ่มจากบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผลประเมินผลไปจนถึงการจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. สืบเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักบริหารสถานศึกษา ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาบริหารการสถานศึกษา คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สอนในสาขาวิชาการบริหารการสถานศึกษา มีผลงานทางวิชาการ หนังสือ ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
 4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลศึกษาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมิน ความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และสภาพความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพื่อความ เป็นเลิศ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผลลัพธ์ลำดับที่ 2 การนำองค์กร และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ลำดับที่ 3 การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลำดับที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ลำดับที่ 5 การจัดการกระบวนการ และลำดับที่ 6 การมุ่งเน้นบุคลากร

3. ผลออกแบบ สร้าง และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิด ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 7 ด้าน 135 แนวทาง ส่วนที่ 4 การวัดและ ประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็น ประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา

4.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา โดยการวัดความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนนำรูปแบบไปใช้มีคะแนนประเมินความรู้ก่อนการอบรมเฉลี่ย 16.20 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54 และมีคะแนนประเมินความรู้หลังการอบรมเฉลี่ย 28.40 จากคะแนน เต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.67 เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน พบว่า คะแนนประเมิน ความรู้หลังการอบรมสูง กว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การประเมินผลลัพธ์ตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมก่อนการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) หลังการการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) ผลลัพธ์ที่เกิดจากการ ดำเนินการรายด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบการ บริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) หลังการรูปแบบ โดยรวมมี ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.59$)

4.2.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ก่อนการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45) หลังการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64)

4.2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.41) หลังการใช้รูปแบบโดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ มี 2 ตัวบ่งชี้ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ มี 2 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการกระบวนการ มี 2 ตัวบ่งชี้ 4) การจัดการความรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร มี 2 ตัวบ่งชี้ 6) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 2 ตัวบ่งชี้ 7) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน มี 2 ตัวชี้วัด และ 8) ผลลัพธ์มี 3 ตัวบ่งชี้ความเหมาะสมของ องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยรวมมีระดับ ความเหมาะสมมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้และนำไปตรวจสอบความเหมาะสม เพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพที่สังเคราะห์ขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภลักษณ์ เศรษฐพานิช (2550) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการโรงเรียนด้วย ระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่มีต้นแบบมาจากรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เรียกว่า The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) แบ่งออกเป็น 7 หมวด คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การจัดการกระบวนการ 4) การจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน และ 8) ผลลัพธ์สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560) กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) เป็นกรอบการบริหารจัดการองค์การที่ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการประเมินองค์การด้วยตนเองที่ครอบคลุมภาพรวมในทุกมิติเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน (หมวดกำหนดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ) ประกอบด้วย 7 หมวด ดังนี้หมวดที่ 1 การนำองค์กร หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์หมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความ หมวดที่ 5 การมุ่งเน้น ทรัพยากรบุคคล หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ หมวดที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ สอดคล้องกับ แนวคิดของ เอกธิป สุขวารี (2554) กล่าวถึง เกณฑ์ในการประเมินพัฒนาคุณภาพของรางวัลคุณภาพ แห่งชาติTQA 7 ด้าน/หมวด มีดังนี้หมวดที่ 1 การนำองค์กร หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมวดที่ 3 การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ หมวดที่ 7 รางวัลคุณภาพ แห่งชาติของประเทศ

สหรัฐอเมริกา ในปีค.ศ. 1987 ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ริเริ่มสร้างเกณฑ์รางวัล คุณภาพแห่งชาติขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีและเป็นแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรอเมริกัน โดยให้ชื่อว่า Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) สามารถจัดแบ่งออกเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาได้ทั้งหมด 7 หมวดด้วยกัน คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นลูกค้า 4) การวัด การศึกษา องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหาร จัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 77 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ 16 ตัวชี้วัด 2) การกำหนด วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ 10 ตัวชี้วัด 3) การจัดการความรู้ 10 ตัวชี้วัด 4) การจัดการกระบวนการ 17 ตัวชี้วัด 5) การพัฒนาบุคลากร 7 ตัวชี้วัด 6) การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 9 ตัวชี้วัด และ 7) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน 8 ตัวชี้วัด ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก การพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด โดยรูปแบบ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วน ที่ 1 หลักการแนวคิดและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ 3) การจัดการความรู้ 4) การจัดการกระบวนการ 5) การพัฒนาบุคลากร 6) การให้ ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 3 แนวทางการนำไปใช้ ส่วนที่ 4 ประเมินผล และส่วนที่ 5 เงื่อนไข และผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมและ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และสภาพความต้องการจำเป็นในการบริหารรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 สภาพปัจจุบันการบริหารรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ในแต่ละระยะ โดยมีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ในการจัดทำกลยุทธ์และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนผู้บริหารมีการสื่อสารกลยุทธ์ให้บุคลากรใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้เข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันวิช แก้วมี (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริม การศึกษาเอกชน ในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาของ การบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีดังนี้ 1.1) สภาพปัจจุบันของ การบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและ บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการจัดการเรียนการสอนในวิชาสามัญ ควบคู่ศาสนา มีมาตรฐานและเกณฑ์การวัดในด้านการเรียนการสอน และการประเมินผล และมุ่งเน้น การจัดการความรู้โดยปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีการคัดเลือกบุคลากรตาม ความรู้ความสามารถตรงตามสายงาน และมีการออกแบบระบบการปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากร 1.2) สภาพปัญหาของการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่าการบริหารโรงเรียนมีลักษณะเครือข่าย ขาดความเด็ดขาดในการตัดสินใจ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ยังขาดการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและการประเมินผล ไม่สามารถ นำข้อมูลสารสนเทศต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังขาด แคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสามัญยังไม่ บรรลุผลตามเป้าหมายของโรงเรียน 2) องค์ประกอบการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่า Chi-square = 52.47, ค่า p-value = 0.06, ค่า GFI = 0.99, AGFI = 0.96 และค่า RMSEA = 0.02 3) และสอดคล้องกับงานวิจัยของว่าที่ร้อยตรีหญิงสุพิศ โสภา และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า พบว่า ภาพรวมมี 8 ด้าน แนวโน้มโดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การจัดการกระบวนการ 4) การจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7) การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน และ 8) ผลลัพธ์มี 6 แนวโน้ม และการบริหารสถานศึกษาสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัด ขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า 1. ปรากฏการณ์การบริหาร สถานศึกษาสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม สรุปได้ดังนี้ 1.1) การนำองค์กร โรงเรียนมี การกำหนดนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเกิดความยั่งยืน 1.2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์มีระบบการวางแผนที่เป็นรูปธรรมโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 1.3) การมุ่งเน้นผู้เรียน โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะจากผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วมสูงเพื่อการพัฒนาคุณภาพและ สอนกลยุทธ์ของโรงเรียน 1.4) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ โรงเรียนมีระบบการ ประเมินผลการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและมีการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ 1.5) การมุ่งเน้นบุคลากร โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากร โดยมีการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด

2.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารจะเป็นแกนนำใน การกำหนดทิศทางขององค์กร และโครงสร้างองค์กร เพื่อนำไปสู่พัฒนาคุณภาพ รวมถึงการปกครอง ธรรมภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม มีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ และจัดให้มีดัชนีชี้วัดผลงาน หรือความสำเร็จของงาน (KPIs) โดยเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ตกลงกันไว้ ในการพัฒนากลยุทธ์ที่เน้นสร้างแรงบันดาลใจด้วยเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งมีการติดตามผลการ ดำเนินงานของแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องและครอบคลุม ตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนระดับประถมศึกษา พบว่าการบริหารคุณภาพในด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 9 ตัวแปร คือ 1) การที่ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบงานคุณภาพการศึกษา 2) ผู้บริหาร สร้างความเข้าใจและสื่อสารในเรื่องการบริหารคุณภาพ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ 4) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 6) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำวิชาการ 7) ผู้บริหารมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อนักเรียนและ ผู้ปกครอง 8) ผู้บริหารมีการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จากทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน และ 9) ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สำนักงานใน มหาวิทยาลัยรัฐ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของ สำนักงานในมหาวิทยาลัยรัฐ มี 7 องค์ประกอบ จำนวน 75 ตัวบ่งชี้ยืนยันโดย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($x = 4.39$) รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อความเป็น เลิศของสำนักงานในมหาวิทยาลัยรัฐ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการ แนวคิด และวัตถุประสงค์ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของสำนักงาน ประกอบด้วย 1) การนำ องค์กร 2) กลยุทธ์ 3) ลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) ระบบปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ส่วนที่ 3 แนวทางการนำไปใช้ส่วนที่ 4 การ

ประเมินผล ส่วนที่ 5 เจื่อนไข และผลประเมิน การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสำนักงานใน มหาวิทยาลัยรัฐ ผลการ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($x = 4.67$) และการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสำนักงาน ในมหาวิทยาลัยรัฐ ไปใช้พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สำนักงานใน มหาวิทยาลัยรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.63$) ส่วนหลังการดำเนินการพัฒนา รูปแบบ การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสำนักงานในมหาวิทยาลัยรัฐโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสำนักงานใน มหาวิทยาลัยรัฐ

2.3 ระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผลลัพธ์ลำดับที่ 2 การนำองค์กร และด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ลำดับที่ 3 การมุ่งเน้น ผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลำดับที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ลำดับที่ 5 การจัดการกระบวนการ และลำดับที่ 6 การมุ่งเน้นบุคลากร การบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด ขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กร พบว่า ผู้บริหารกำหนดทิศทาง นโยบาย วิสัยทัศน์ ค่านิยม โรงเรียน มุ่งเน้นด้านวิชาการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ทัน สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ยึดหยุ่นตามบริบทของสังคมไทยโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์พบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT ที่กำหนดทิศทางของโรงเรียนตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์วางแผนการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า ผู้บริหารมีการจัด หลักสูตรการเรียนที่มีความโดดเด่นและหลากหลาย ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน ประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้พบว่า ผู้บริหารจัดทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพเพียงพอ พร้อมต่อการใช้งานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายโรงเรียนเอกชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อร่วมส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน 5) การมุ่งเน้น บุคลากร พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม สร้างความมั่นคงในอาชีพมีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติพบว่า โรงเรียนมีระบบและกลไกในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ กำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และ 7) ผลลัพธ์พบว่า ผู้บริหารมีระบบการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานมุ่งสู่พัฒนาคุณภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ ส่งผลต่อความมั่นคงและ ชื่อเสียงของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัย ดังนี้ สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล โดยภาพรวม พบว่า มีองค์ความรู้อย่างหลากหลาย ทั้งด้านการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและด้าน การวางแผน เชิงกลยุทธ์ แต่เนื่องจากบริบทเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา ทำให้มีการบูรณาการระบบ เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติจริงมีระดับการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและผลการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการแปลงสภาพ และ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพ ยืนยันรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง และมีความเป็นประโยชน์ ทุกด้าน

3. ผลการออกแบบ สร้าง และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 ผลการออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิด ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำ มี 18 แนวทาง 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มี 18 แนวทาง 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 18 แนวทาง 4) ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้มี 16 แนวทาง 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มี 13 แนวทาง 6) ด้านการจัดการกระบวนการ มี 22 แนวทาง 7) ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน มี 22 แนวทาง และ 8) ด้านผลลัพธ์มี 30 แนวทาง ส่วนที่ 4 การวัดและประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ถูกต้องชัดเจน สามารถนำมาเป็นรูปแบบฯ ได้อย่างถูกต้องตาม หลักทฤษฎีและสามารถอธิบายเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา รวมทั้งการสร้างรูปแบบครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการตรวจสอบรูปแบบโดย ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นรูปแบบที่มี ความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ อีระ ญูเจริญ (2553) ได้เสนอองค์ประกอบของ รูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและ กลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงาน 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขของ รูปแบบ และสอดคล้องกับแนวคิดของเบญจวรรณ กิสุขพันธ์และคนอื่น ๆ (2551) ได้เสนอแนวคิดไว้ ว่า องค์ประกอบของ รูปแบบ ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) วัตถุประสงค์ 4) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ 5) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ 6) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้รูปแบบ และ 7) ผลงานสำคัญที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหาร จัดการศึกษามาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบตามระเบียบวิธีวิจัย มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนและ ครอบคลุมทุกเนื้อหา มีกระบวนการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้บรรลุตามผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ ความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบโดยการ มีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ การศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหาร จัดการศึกษามาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ การยกร่างรูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบ จากผู้ทรงคุณวุฒิและการประเมินรูปแบบ ส่งผลให้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษามาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เนื่องจากองค์ประกอบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดและ ประเมินผลมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีกระบวนการ ดำเนินงานชัดเจน ครอบคลุมทุกเนื้อหาสามารถดำเนินการได้บรรลุตามผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา โดยการวัดความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนประเมินความรู้หลังการอบรมสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ร่วม ประชุมสร้างความเข้าใจ ชี้แจงถึงความสำคัญ ประโยชน์และความจำเป็นในการนำรูปแบบมาใช้ ผู้บริหารแนะนำให้ความช่วยเหลือ นิเทศ ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ รวมทั้ง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำในสิ่งที่มี ผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน และมีกระบวนการทบทวนปรับปรุงการรับฟังและการเรียนรู้ โดยดำเนินการผ่านกระบวนการวางแผน ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุง (PDCA) ซึ่งต้องดำเนินการ ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4.2 การประเมินผลลัพธ์ตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแต่ละประเด็นสามารถอภิปรายได้ดังนี้

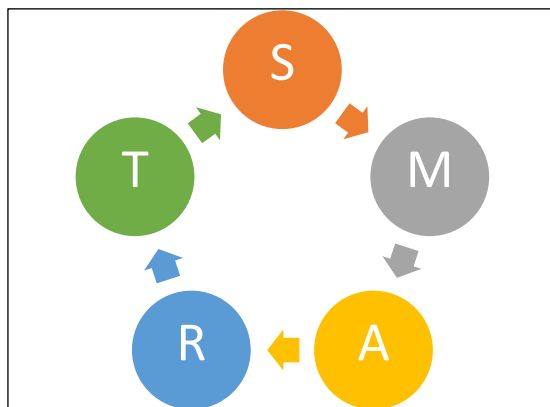
4.2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) หลังการรูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.59$) ทั้งนี้อาจเป็นการสอนที่มีคุณภาพ ครูผู้สอนที่มีความรู้และทักษะในการสอนสูง จะสามารถถ่ายทอดความรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดและการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่มีบรรยากาศที่ดี อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครัน และการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชันการเรียนการสอนออนไลน์ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ การประเมินผลที่เป็นธรรมและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและจุดแข็งของตนเอง และสามารถปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนทางจิตใจและสังคม การสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนทางจิตใจจากครู ผู้ปกครอง และเพื่อนๆ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและมีความพร้อมในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ สมกิต บุญยะโพธิ์ (2557 : 154-158) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสู่ ความเป็นเลิศเป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน โดยองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษามี อิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียนและมีอิทธิพล ทางอ้อมต่อ องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์และองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยใช้กลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับและผลการทดลองที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ไม่เพิ่ม ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า PSPCLE Model มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก อภิขญา สังกะคา (2564 : 163-166) ได้ศึกษาแนวทางการ พัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค สิบสอง เขต 1 พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้าน 42 แนวทาง

4.2.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ก่อนการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45) หลังการใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารกำหนดทิศทางนโยบาย วิสัยทัศน์กลยุทธ์ มีการวางแผนการบริหารอย่างมีระบบ มีแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับภารกิจ นโยบาย และหน่วยงานต้นสังกัด มีนโยบายการบริหาร อย่างชัดเจน มีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรที่มี ประสิทธิภาพ รูปแบบการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ด้านการ มุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และ 7) ด้านการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งใน องค์ประกอบแต่ละด้านมีกระบวนการบริหารจัดการตามหลักวงจรคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอน การวางแผน (Plan) 2) ขั้นตอนการ นำแผนไปปฏิบัติ (Do) 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) และ 4) ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act) มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 และการพัฒนารูปแบบ การบริหารสู่พัฒนาคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบดินทรเดชา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 238 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ด้านการ มุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และ 7) ด้านการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ทุกตัวชี้วัด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีความสอดคล้องในระดับมาก องค์ประกอบการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เอกชนในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เอกชนในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กร พบว่า ผู้บริหาร กำหนดทิศทางนโยบาย วิสัยทัศน์ค่านิยมโรงเรียน มุ่งเน้นด้านวิชาการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ยึดหยุ่นตามบริบทของสังคมไทยโดยเน้นการมีส่วนร่วมของ บุคลากร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์พบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการ วิเคราะห์ SWOT ที่กำหนดทิศทางของโรงเรียนตามกลุ่ม เป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์วางแผน การดำเนินงานอย่างเป็นระบบให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า ผู้บริหารมีการจัดหลักสูตรการเรียนที่มีความโดดเด่นและหลากหลาย ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน ประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้พบว่า ผู้บริหารจัดทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างมี คุณภาพเพียงพอพร้อมต่อการใช้งานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายโรงเรียนเอกชนและ หน่วยงานภายนอกเพื่อร่วมส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่พัฒนาคุณภาพของ โรงเรียน 5) การมุ่งเน้นบุคลากร พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม สร้างความมั่นคงในอาชีพมีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างเป็นรูปธรรม 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติพบว่า โรงเรียนมีระบบและกลไกในการดำเนินงานให้ บรรลุวัตถุประสงค์กำกับ ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จอย่างมี คุณภาพ และ 7) ผลลัพธ์พบว่า ผู้บริหารมีระบบการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานมุ่งสู่พัฒนาคุณภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ ส่งผลต่อความมั่นคง และชื่อเสียงของโรงเรียน

4.2.3 ด้านด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนการใช้รูปแบบ โดยรวม มีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบการ บริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) หลังการใช้รูปแบบโดยรวมมีผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการตามแนวทางตามรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) อาจเป็นเพราะ ครูมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมหรือ เทคโนโลยีในการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้มีการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ จริญญา น่วมมะโน (2562) ทำการ วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนา สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครู ในการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการพัฒนา รูปแบบ การนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กลไกการ ดำเนินงาน 4) เนื้อหาการนิเทศภายใน 5) กระบวนการ นิเทศภายใน 6) การประเมินรูปแบบ และ 7) เงื่อนไข ความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ และมีผลการ ประเมินรูปแบบ คือ 1) ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครู ผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้รับการนิเทศมีความรู้สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศภายใน 2) ผลการประเมิน ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศหลังได้รับการนิเทศภายในมีความสามารถ ใน การจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศภายในและครูผู้รับการนิเทศมีความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศ ภายในเพื่อพัฒนา สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และ 5) ผลการประเมินการใช้รูปแบบการ นิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู 2) ขอบข่าย สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู 3) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู และ 4) ผลที่เกิดจากการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของครู ซึ่งมี 2 ด้าน ประกอบด้วยความรู้และทักษะของครู และ คุณลักษณะของครู 2. รูปแบบการเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูมีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพที่ 2 การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

S = Supervision มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ และนำผลการนิเทศ ภายในมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

M = Management มีระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน และมีระบบการประกัน คุณภาพในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

A = Academic เป็นผู้นำทางวิชาการ และมีการวางแผนด้านงานวิชาการอย่างเป็นระบบ

R = Research ใช้การวิจัยเป็นฐานในการบริหารโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

T = Teamwork การทำงานเป็นทีม เป็นการทำงานโดยผู้บริหารโรงเรียนกระจายอำนาจให้ครู บุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกระดับ ให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่อันจะนำไปสู่พัฒนาคุณภาพของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อย่างจริงจังต่อเนื่อง

1.2 การนำรูปแบบไปใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรศึกษารายละเอียด ของรูปแบบก่อนนำรูปแบบไปใช้ และต้องดำเนินการประชุมชี้แจงให้ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้รับทราบตรงกัน และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน

1.3 ควรจัดทำคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน of ครู ในสถานศึกษา โดยให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

1.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการวิเคราะห์ผลการ บริหารสถานศึกษาสู่พัฒนาคุณภาพ การกำหนดทิศทางการดำเนินงานการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพให้มี ความชัดเจน กำหนดนโยบายการบริหารสู่พัฒนาคุณภาพเป็นจุดเน้นของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. และ สนับสนุน ส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.5 สำนักงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ควรสนับสนุนให้มีทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่เพียงพอ และเร่งดำเนินการให้มีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่พัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงาน การสร้างความตระหนัก การสร้างและประสานความร่วมมือเครือข่าย ขยายเครือข่ายทางวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สู่พัฒนาคุณภาพ

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

2.3 ศึกษา รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่พัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

2.4 ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา.เพื่อพัฒนาคุณภาพใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามบริบทของพื้นที่ต่าง ๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่สูง ซึ่งจะมีลักษณะและรายละเอียดของพื้นที่และกิจกรรมที่แตกต่างกันไป

เอกสารอ้างอิง

กานต์ธีรา ภูริวิกรัย. (2564). การศึกษาโลกในศตวรรษที่ 21 : ระบบยังเหลื่อมล้ำ การเรียนรู้ยังวิกฤต. Retrieved from: <https://www.eef.or.th/global-education/>.

จรัญ น่วมมะโน. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ตีรณสาร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วินุลาศ เจริญชัย. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิโรจน์ สารัตนะ. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

ศุภลักษณ์ เศษะพานิช. (2550). การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเป็นเลิศ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สันวิช แก้วมี. (2561). การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร ดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์: สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของ ชาตินิศตวรรษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2551.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : โรงพิมพ์ สารคามคามการพิมพ์.
- สุพริศร์ สุวรรณิก. (2564). โลกจะเปลี่ยนไปอย่างไรหลังวิกฤตโควิด-19 จบลง. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค ธนาการแห่งประเทศไทย.
- สุพิศ โสภา. (2560). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดกลางสังกัด สำนกงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียน แวงใหญ่วิทยาคม. วารสารวิทยาลัย บัณฑิตเอเชีย. 7(2), 84-94
- อภิษฐา สังกะคำ และธรินทร นามวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียน คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 5(2), 95-101.
- เอกธิป สุขวารี. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศสำหรับ สถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ (สาขาวิชาบริหารการศึกษา): จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Austin, G.E., Reynolds, D. (1990). Managing for improved school effectiveness: An international survey. *School Organization*, 10 (3), 167 – 178.
- Baskett, S., & Miklos, E. (1992). *Perspectives of effective principals*. The Canadian. Administrator, 32(1), 1-10.
- Bawany, S. (2018). *Leading in a disruptive VUCA world*. New York: Business Expert Press.
- Sergiovanni, T.J. (1998). Leadership as Pedagogy, Capital Development and School Effectiveness. *International Journal of Leadership in Education*, 1(1), 37-46.

